

Interacțiunea cu poliția americană

Treci liniștit pe o stradă în Statele Unite și un polițist îmbrăcat în uniformă se oprește lângă tine. “Pot să vă pun câteva întrebări?”, te întreabă ofițerul cu un zâmbet dezarmant. Ce ar trebui să faci? Să fii de acord să vorbești cu el, să refuzi politicos, sau pur și simplu să îți vezi de drum? Care sunt posibilele consecințe pentru fiecare dintre aceste variante?

Există trei nivele de interacțiune a poliției cu publicul și fiecare dintre ele impune obligații și drepturi diferite pentru fiecare dintre părți. Cea mai simplă interacțiune este cunoscută sub numele de *encounter* („întâlnire”). În această situație, un ofițer de poliție pur și simplu solicită unei persoane să răspundă la niște întrebări. Polițistul poate face acest lucru oricând, și fără să aibă vreun motiv. Instanțele federale au hotărât că persoana interpellată nu are nici un fel de obligație să divulge informațiile pe care le deține, și nici măcar nu trebuie să vorbească cu polițistul, putând pur și simplu să îl ignore. De aceea, orice răspuns oferit polițistului în această situație este voluntar.

A doua formă de interacțiune este cunoscută sub numele de *stop* („oprește-te”). În anumite circumstanțe, dacă are motive rezonabile (*reasonable suspicion*) să creadă că s-a comis o faptă ilegală, polițistul poate reține temporar persoana banuită, fără a avea mandat. Standardul pentru această formă de interacțiune, *reasonable suspicion*, presupune în mod clasic existența unui motiv clar și obiectiv, bazat pe fapte specifice și bine definite. Ofițerul poate solicita persoanei în cauză informații de bază, cum ar fi numele și adresa, precum și actele de identificare. Dacă polițistul are motive să creadă că persoana respectivă e înarmată, acesta poate efectua operațiunea numită „*Terry pat*” (care nu are echivalent în dreptul românesc). Aceasta înseamnă de fapt că polițistul poate pipăi îmbrăcămintea exterioară a individului, pentru a verifica dacă are arme. Dacă simte un obiect care, potrivit experienței și pregătirii lui anterioare, poate fi o armă, polițistul poate căuta acel obiect și îl poate lua. În 1968, în cazul *Terry v. Ohio*, Curtea Supremă a Statelor Unite a hotărât că această practică este justificată doar pentru a se asigura protecția ofițerului, nu pentru a obține probe împotriva persoanei respective. De exemplu, conturul unui pistol sau al unui cuțit este fără îndoială diferit de cel al unui pachetel de cocaină sau alt drog. Ofițerul nu poate folosi metoda „*Terry pat*” pentru a justifica ulterior confiscarea substanțelor ilegale. Dacă nu este găsită nici o armă, polițistul trebuie să renunțe la alte întrebări și să elibereze persoana într-un timp rezonabil. Instanțele federale nu au stabilit încă un standard pentru definirea „timpului rezonabil”.

Cel mai ridicat nivel de interacțiune cu poliția îl constituie arestul (*arrest*). Dacă există indicii întemeiate (*probable cause*) că s-a săvârșit o faptă penală, ofițerul de poliție poate aresta persoana respectivă, limitându-i libertatea prin folosirea cătușelor sau a altor instrumente similare. Deși *probable cause* este mai greu de stabilit decât *reasonable suspicion*, acest standard este totuși ușor dovedit de către un polițist experimentat. Instanțele au definit acest standard ca fiind mai mult decât o simplă suspiciune, însă mai puțin decât o probă legală.

După arestarea unui individ, în general polițistul îl avertizează pe cel arestat cu privire la drepturile constituționale pe care le are. Acest sfat/avertisment, cunoscut sub numele de „*Miranda warning*” sau „*Miranda rights*”, poartă numele celebrului caz al Curții Supreme din 1966, *Miranda v. Arizona*, prin care s-au instituit aceste drepturi. Deși nu există un text prestabilit, în esență acest avertisment conține următoarele sfaturi: „Ai dreptul să nu vorbești. Orice spui poate fi folosit împotriva ta la proces. Ai dreptul să vorbești cu un avocat și să ai un avocat prezent în timpul oricui interogatoriu. Dacă nu îți poți permite un avocat, îți va fi numit un apărător din oficiu”.

Unii oameni sunt surprinși să afle că acest caz, *Miranda v. Arizona*, nu impune polițistului să îl avertizeze pe cel arestat cu privire la drepturile pe care le are. Scopul acestui avertisment este protejarea celui arestat de a face declarații incriminatorii, fie voluntar fie ca răspuns la întrebări. Toate informațiile obținute de la cel arestat înainte de a fi avertizat cu privire la drepturile pe care le are, nu sunt însă admisibile ca probe în timpul procesului. Dacă individul decide să vorbească după ce i-au fost aduse la cunoștință drepturile, toate declarațiile sale pot fi folosite în instanță.

Este important de observat că drepturile *Miranda* sunt incidente doar unei arestări. Nu există nici un fel de protecție constituțională până când persoana nu este arestată. Polițiștii nu au obligația să aducă la cunoștința persoanei în cauză dacă interacțiunea este o simplă *encounter* („întâlnire”), un *stop* („oprește-te”) sau un *arrest* („arest”). Persoana poate însă să întrebe polițistul care este statutul interacțiunii respective, pentru a înțelege ce drepturi are.

Decizia de a coopera cu ofițerii de poliție aparține doar persoanei respective. Nu poate fi dat un sfat general cu privire la anumit comportament, deoarece fiecare situație este unică. Este însă întotdeauna înțelept ca, în cazul unei arestări, persoana respectivă să își contacteze imediat avocatul.

Av. Elena Moldovan, fost judecător român, este consilier la White & Associates, P.C., o firmă de avocatură specializată în imigrație, litigii civile și penale, precum și cauze comerciale. Puteți lua legătura cu d-na Moldovan prin email la evm@dmwlawfirm.com sau la telefon 212-233-0060.